

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katal. Tiskarni“ Koptarjeve ulice št. 3.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven tedne in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 175.

V Ljubljani, v sredo 2. avgusta 1899.

Letnik XXVII

S socijalnega kurza.

VII. »Lenarčičev čevljar«.

Ko je pri zadnjem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe nekaj gospóde, ki živi od kmeta, kmetom vzelo z grdo predrznostjo pravico, voliti odbor kmetijske družbe, je neki nadučitelj z dežele rekel, da kandidati katoliške stranke ne odvagajo Lenarčičevega čevlja.

Jaz ne poznam čudapolnih lastnostij Lenarčičevega čevlja. Pri socijalnem kurzu so se tudi čevlji omerjali, a pri obrtnem, ne pri kmečkem vprašanju. Tudi ta izrek ni bogve kako duhovit, ampak priča le o silnem napuhu in brezmejni aroganci gospoda nadučitelja. Vendar se spodobi, da govorimo o Lenarčičevem čevlju, zato, ker je njegov posestnik se tudi že oglašal v kmetijskih stvareh, in sicer kot hud nasprotnik zadrug. V deželnem zboru je posestnik tega čevlja imenoval dr. Kreka celo revolucionarja in njegove »Črne bukve kmečkemu stanu« perhorešciral kot nekaj nezasišanega. Vendar se nam zdi, da se je s časom več naučil, nego njegov čevljar, in ko je dr. Tavčar bombardiral kmečko gibanje, sicer ni storil nič za-nje, pa je vsaj nekako zmerno govoril, in je oddal svoj čevljar — pardon, svoj glas — menda za to, da deželni odbor Kranjski to vprašanje še »premišljuje«.

A šalo na stran, vprašanje je resno! Kako stališče naj zavzema c. kr. kmetijska družba nasproti kmečkemu stanu?

C. kr. kmetijsko družbo je ustanovil plemeniti prijatelj kmetov nadvojvoda Ivan, ki je hotel z njo kmetom koristiti gmotno in njih stan povzdigniti do večje veljave. Takrat kmečki stan ni bil zmožen samostojnega gibanja, veliko kmetov ni znalo niti pisati. Kmet je bil vaje grajščinskega jarma, in da bi mogel kmet sam kaj govoriti v svojo korist v javnem življenju, je bilo

takrat še nezasišana stvar. Uradništvo je bilo pestunja kmetijstva, okorna in osorna, absolutistična in neizprosna, a vendar še precej dobrohotna pestunja. Takrat je celo sedaj tako inteligentni in važni učiteljski stan tičal še v »mežnarskih« čevljih. Socijalni boji niso bili še znani. Kapitalizem je bil še v zibelki in židovstvo je še tičalo v temnih kotih svojega »ghetta«. Dobremu nadvojvodi Ivanu se še sanjalo ni, da bo liberalizem zaplesal s svojim kolesom po Avstriji, da bo žid gospodaril z državnim imetjem, in da bo kmet izsesan in potlačen kot sedaj. Svetovnega prekupstva, ki z borzo diktira cene, še ni bilo, gospodarstvo je bilo še čisto naturalno. Tem razmeram primerno je nadvojvoda Ivan osnoval c. kr. kmetijsko družbo, katera naj kmečkemu stanu pomore s tem, da mu daja pouk, zboljšuje živino, naroča stroje, preskrbuje semena in izdaja list.

A kako so se časi izpremenili! V tem času smo postali bogatejši za vse dobrote liberalizma. Revolucije politične so malenkostne proti velikemu prevratu v prometu in gospodarstvu, ki ga je naredil liberalizem. Kapital je zmagonosno z vrečami zlata potlačil kmeta, in žid se je vsedel na vrh. Trgovstvo je izsesalo kmeta, naturalno gospodarstvo se je izpreverglo v denarno. Kmet sam se je izpremenil. Ne le gmotne razmere so ga predrugačile, tudi šola je delovala nanj. Gospodje učitelji vedó o uspehih moderne šole povedati bajne stvari, in gotovo je, da je mnogo uplivala na sedanji razvoj kmetijstva.

Kmet spoznava, da je poglavitna rana našega časa v napačnem prometu blaga. In zaradi tega se snujejo zadrug, da uravnajo promet in branijo posest.

Razmerje med c. kr. kmetijsko družbo in med zadrugami je potem takem jasno: C. kr. kmetijska družba pospešuje pridelovanje, za-

druga pa razpečavanje pridelkov. Če bi bil dobro urejeni in bi složno delovali, bi druga drugo krasno izpopolnjevali. Ravno tako resnično pa je, da njih nasprotstvo lahko eno ali drugo uniči. Dokazi za to trditev so se slišali zadnje dni v obilici, in skoro gotovo je, da prva, ki bi propadla, ne bi bila »Gospodarska zveza«, ki se je okrepila v boju z liberalizmom, ampak »c. kr. kmetijska družba«. Ta katastrofa bi bila za nas silno škodljiva, ker bi mnogo dela in denarja požrla. »Gospodarska zveza« bi sicer sčasoma, ko se okrepi in razširi, mogla prevzeti tudi posle c. kr. kmetijske družbe, a vendar je veliko bolje, če se c. kr. kmetijska družba prilagodi sedanjim modernim razmeram, da staro, obrabljeno kožo sleče, in stori zvezo z »Gospodarsko organizacijo« kot njena prava sestra. Naj bi potem prevzela posle gospodarskega zboljšanja semen, plemen in sadov kmetijska družba, in uredbo prometa »Gospodarska zveza«. To bi bilo pametno in koristno. Če se je odbor c. kr. kmetijske družbe ustavljal temu, je s tem le pokazal, da ni zmožen pojmiti novodobne potrebe in z njimi nujno sklenjenega združnega gospodarstva.

Gospodje Lenarčič, Pirc, Žirovnik in drugi so za svojo osebo pač lahko izborni poznavalci in gojitelji sadja, bikov, semen itd., a kaj pomaga kmetu najlepša živina in najboljše sadje, če ga pa v denar spraviti ne more? Kmetijska družba brez združne organizacije je zato pri nas vedno manj vredna, združena z njo pa lahko naše kmetijstvo povzdigne na visoko stopinjo razvoja.

Kaj takega, kar se je zgodilo pri zadnjem občnem zboru c. kr. kmetijske družbe, je v vsaki drugi agrikulturni deželi nemogoče. Ljudje Murikovih nazorov bi bili na Pruskem, Bavarskem in Nižjeavstrijskem že davno nemogoči in nado-

LISTEK.

Pot v Clauzetto.

(Jos. Lavtižar.)

I

Gemono, 12. maja.

S ponosnega avstrijskega kolodvora v Pontabliju prepeljal nas je vlak čez vodo Pontebano do lesene barake, ki nosi naslov »Stazione di Pontebano«. Kak razloček! Menda ne najdeš zlepa tako nagle premembe v oziru ljudskega življenja, kakor v tej soteski. Le jeden most loči dva naroda in hkrati vsa drugačna kulturna podoba! Onostran Avstrija in tu Italija; onostran domači navadni obrazi, tukaj črnkasta polt in zmršene glave; onostran priprosta noša, tukaj mnogobarvena križasta obleka; onostran slovenska in nemška govornica, tukaj sama laščina; onkraj večinoma bolj nizka in semtertje še z deskami krita poslopja, tukaj visoke hiše iz samega kamna in opeke. Edino kolodvor dela nečastno izjemo. To je borna stavba, kakoršne Avstrijci nismo navajeni. Potnikom pregledujejo prtljago v kolibi z deskami opaženi, skozi neko luknjo jim dajejo

vozne listke, za mizo pa sedi kakor »in cathedra« menjevalec, ki računi dve liri in dvajset centezimov za naš sreberni goldinar. Italijanskega bakra dobiš toliko in tako težkega, da premišljuješ, v kateri žep bi ga shranil; lire pa so raztrgane in zlepljene, da bi ne vzel v roko tega zamazanega papirja, ako bi ne bil denar. Menjač za mizo in prodajalec v kantini delata lahko velike dobičke, ker priprosti človek ne pozna cene denarju in mora vzeti to, kar dobi, ter plačati toliko, kolikor se mu zaračuni.

Sprevodniki nas potaknejo po vozovih in stroj sopiha naravnost proti jugu. Železnica se vije skozi ozko dolino, katero oklepajo na obeh straneh visoke gore; prerov se vrsti za prerovom, vedno višje smo nad cesto, globoko pod nami pa šumi hudournik Bela (Fella), ki ima svoj izvir pod Višarjami. Veliko tisoč Lahov hodi vsako spomlad po tej poti na Avstrijsko iskat zaslužka kot zidarji, opekarji ali navadni delavci, ker je njihova rodna zemlja prerovna, da bi jim dala dela in kruha. Krasen planinski svet se odpre nad trgovom Moggio, vrhunec veličastnih prizorov pa gledaš nekoliko poprej v vasi Rezijuta, nad katero se vzdigujejo navpični velikani. Tu se

odcepi proti izhodu samotni vhod v Rezijo, domovino zapuščenih beneških Slovencev.

Rad bi bil zrl dalj časa na to ohologorovje, toda vlak drdra tako neusmiljeno hitro, da beži snežnik za snežnikom in kar v hipu smo v dolini reke Tagliamento. To je ona neukročena hči beneških dolomitov, ki dere in trga, kakor se jej poljubi. Velikanski beli prod je njena cesta, opustošeni bregovi so njen sled, določene struge ne pozna nobene, razcepljena teče v več manjih potokih in še le v lagunah adrijskega morja je njena zadnja postaja. V tem razmišljevanju nas pritira »lukamatija« v neki večji kraj z imenom Venzone. Obzidan je z visokim zidom, izza katerega gledata dva ostarela cerkvena stolpa, katera sta ravno tako siva, kakor skalnate stene nad njima. Od tu naprej se začnejo goré umikati na oba kraja. Dolina postaja vedno širja, in ko pridemo v Gemono, razprostrta je pred nami precej velika planjava.

Potniki zapustimo vozove, zberemo se v posvet na obširnem prostoru pred kolodvorom in se seznanimo nekoliko bolj med seboj. Prvi izpregovori vojvoda koroških božjepotnikov iz Ziljske doline in pravi nekako tako-le:

25/6

meščeni z novimi silami, ki poznajo potrebe časa. Kako odločno v Nemčiji zastopajo agrarci svoje pravice, in pri nas tajnik trgovinske zbornice zavira vse kmečko gibanje!

Gospodje častilci Lenarčičevega čevlja! Uklo- nite vendar svoj ponosni tilnik, ponižajte svoj vi- sokoleteči pogled in poglejte svoje čevlje! Vi no- site v c. kr. kmetijski družbi iste čevlje že petdeset let! V tem času so se že obrabili, tudi noga je postala že večja in širja. Svetujemo vam torej, da sezujete svoje stare obrabljene čevlje. Novih si pa nikar ne kupite v prodajal- nici »Slovenskega Naroda«, ker ta svoje blago dobiva od židovskih tvrdk, ampak dajte si narediti pri prihodnjem zboru c. kr. kme- tijske družbe trdne, trpežne in dobro okovane čevlje od kakega domačega obrtnika! Lenarčičev čevlj pa postavite v mu- zej! Zavreči ga nikar! Morda bo tam še delal svoja čuda!

Nenasitljivi moloh.

Hrvati so l. 1862 odstopili Mažarom Med- murje ter je bilo le-to v političnem pogledu zje- dinjeno z Ogrsko, dočim je v cerkvenem pogledu spadalo pod zagrebško nadškofijo, kakor je to še dandanes. Toda Mažari s to naredbo niso zado- voljni, ker je Medmurje še vedno v zvezi s hrv. škofijo, odkoder dobajajo med Medmurce hrvatski duhovniki, ki ne podučujejo tamošnjega naroda samo v verskih resnicah, nego ga branijo tudi po- mažarivanju. Dokler je opravljal zagrebško nad- škofijo pokojni kardinal Mihalović, dopustil je tudi v cerkvenem pogledu marsikaj, kar je las- kalo Mažarom, ali škodilo Hrvatom. Po njegovi smrti pa je tudi v tem delu zagrebške nadškofije zavladal drugi duh, gledalo se je, da se zadovolji narodu tudi v narodnostnem pogledu, kolikor je to v oblasti same cerkve, in kolikor to zahteva korist cerkve. Mažari seveda s tem niso zado- voljni, ker se na ta način preči njihova nakana, da se čim preje vse Medmurje pomažari. Odkar spada Medmurje pod njihovo oblast, pomažarili so oni vse urade in tudi šole, le cerkve niso mogli in to jih silno jezi, pa že dalj časa poskušajo, da odcepijo Medmurje od hrvatske metropole ter ga pridružijo sosednji ogrski škofiji. O tej nakani ogrske vlade se piše že dalj časa in Mažari mis- lijo ter vsaj s svojim ravnanjem pokazujejo, da je prišel čas, da to svojo nakano izvedejo. Glavni podpornik vsega tega podjetja je ogrski minister za bogočastje in uk, Vlašić, ki je sam rojen Med- murec ter zdaj najhujši nasprotnik ogrskih Slova- nov sploh, a posebe še Hrvatov, svojih zemljakov. Za mažarizacijo tega kraja si je stekel za Mažare velikih zaslug s tem, da je uvel mažarsko prepa- randijo v Čakovcu, odkoder se razpošiljajo učitelji, odgojeni v mažarskem duhu, ter so do zdaj že vse šole pomažarene. In vendar je narod v Medmurju ostal zvest svojemu hrvatskemu jeziku, ker se le-ta neguje od požrtvovalne hrvatske du- hovščine. Pred nedavnim je bil nakanil neki du- hovnik izdajati za Medmurce hrvatski časopis, kar

»Sedaj moramo zapustiti železnico ter nasto- piti sedemurno pešpot k sv. Krvi v Klavžeto. Dae- nes sicer še ne moremo do tje, toda vem za pri- pravno prenočevališče v Forgariji, kjer do- bimo prijazne ljudi in dobro postrežbo. Ondi se odpočijemo in jutri v soboto smo prav lahko tam. Le na mene se zanesite, nikamor ne bodemo zašli. Vidite to-le goro, Lah! jej pravijo Monkór (Monte Corno 1473 m), tukaj mimo mo- ramo iti in potem počasi navkreber. Vsa pot mi je dobro znana, ker sem hodil že šestkrat po njej.«

Vsi ga verno poslušamo in tudi blizo stoječi Italijani bi radi kaj vjeli na ušesa, ako bi razu- meli slovensko. Govornik je majhen mož kakih šestdesetih let, z zanemarjeno brado in s pono- šeno obleko. Na hrbtu drži vrečo, pod pazduho ima dežnik, v roki leskovo palico, ob vratu doli pa mu visi na obeh straneh verižica, na kateri je nabranih polno — svetinj z različnih božjih potov.

»Prav imaš Hanzej!« mu pritrdijo Korošci in grede ž njim naprej. Kranjci se odločimo, da pri- demo drugi dan po boljši, akoravno nekoliko daljši poti za njimi, čez noč pa ostanemo v Gemoni.

je pa mažarska vlada zabranila in izposlovala, da je bil dotični duhovnik premeščen. Zdaj se je pri- družil v zatiranju Hrvatov v Medmurju še tamoš- nji veliki župan Janković ter poskuša z Vlašičem vse, kar se da, samo da se zadovolji državnemu nenasitljivemu molohu.

Ko je bil pred nedavnim minister Vlašić v Čakovcu, opazilo se je, da je to delovalo prav povoljno na to mažarsko vprašanje, kateremu bi se moralo žrtvovati nekoliko tisoč prebivalcev hrvatske narodnosti. Sam veliki župan Janković se je izjavil na svojem potovanju po Medmurju čisto iskreno in odločno nasproti Hrvatom, da vlada ne bode trpela nobene akcije proti tej na- kani mažarske vlade, in da ne bode miroval tako dolgo, dokler se Medmurje tudi v cerkvenem po- gledu ne združi z Mažarsko. — To je za Hrvate slabo sporočilo. Mažarski list »Mažar orsag« se pri tem silno jezi na hrvatske duhovnike v Med- murju ter jih obrekuje, češ da oni bunijo narod ter ga odvrtaajo od mažarske državne ideje, zato, ker se trudijo, da narod podučujejo v krščanski veri v hrvatskem jeziku in ne v mažarskem. — Grdi tudi nadškofa zagrebškega, da trpi med svo- jimi duhovniki take, ki se bavijo z radikalno hrv. politikom ter celo zahtevajo javno na skupščinah v Zagrebu, da se Mažari odstranijo iz Medmurja, tamošnji Slovani pohrvatijo (!) in Medmurje zopet tudi politički zjedini s Hrvatsko. To je po mnenju tega lista atentat na ogrsko državo in pa tudi na samo prebivalstvo tega kraja, ki se protivi pohr- vačenju, a iskreno želi, da se otroci nauče ma- žarski. To sicer ni nič čudnega, ker so Mažari že vse tako uredili, da se otroci morajo mažarski učiti, ker brez mažarskega jezika ne moreš na Ogrskem nič postati. Tukajšnji Mažari niso jemali hrvatskih otrok starišem ter jih s silo dajali ma- žarskim zavodom, odgojiliščem, kakor so to de- lali s slovaško in rumunsko deco, pač pa so osno- vali v Lendvi »domoljubno« društvo, kateremu je svrha mažarizacija Hrvatov v Medmurju. Ker pa vse to ne bi bilo dovolj, da se skrči moč hrvats- ka v Medmurju, trebalo bi uporabiti še zadnje sredstvo, da se namreč odcepi Medmurje od zagreb- ške nadškofije in da se za vselej ustavi pošiljanje hrvatskih duhovnikov v ta kraj. Na te zlobne in neresnične opazke pa dokončuje omenjeni list čisto resnobno: »Zdaj bode pa tudi temu konec, kajti kakor smo zvedeli iz dobrega vira, bode tudi to vprašanje kmalu rešeno.«

Zdaj je že sklenjeno, da se na predlog mi- nistra Vlašića kmalu zbere odbor katoliškega av- tonomnega kongresa, ki bode izdelal predlog glede Medmurja, da se odcepi od zagrebške ško- fije. O tem predlogu bode potem razpravljaj v je- seni sklicani avtonomni kongres pa konečni sklep predložil po ministru za bogočastje na višje mesto. Med tem bode imela tudi mažarska škofijska si- nodna okolu 20. avgusta svojo konferenco, v kateri bode že poprej odločila gotovo v korist Mažarske.

Tako dela ta nenasitljivi mažarski moloh, ka- teri zahteva vedno več žrtev, da zadovolji svoji umišljeni veličini. Vsakdo vé, da mažarskim libe- ralcem ni stalo niti najmanje do napredka in ve- ličine katoliške cerkve na Ogrskem, marveč so, kakor je znano, upotrebili vsa sredstva, da jo po- nižajo. Zdaj pa se naenkrat potegujejo za čisto cerkveno zadevo, in hočejo, da jim bodo na po- moč sami škofje pri tem delu. Tukaj seveda no- beden ne misli na duševno korist katoliškega pre- valstva, nego na samo mažarizacijo. A kaj pore- čejo na to Hrvati? Ne čuje se nič, da bi bila du- hovska oblast zagrebške nadškofije kaj pričela proti tem nedostojnim mahinacijam svojih sose- dov. Ali se smatra tako jako, da ho mogla odbiti vsak napad ter ostati zmagonosna v tej borbi? To želi gotovo vsak Hrvat, kajti žalostno bi bilo, da se ravno zdaj, ko se toliko dela za zjedinjeno Hrvatsko, odtrga zopet lep kos hrvatske zemlje ter za vselej zgubi. Potrebno bi tedaj bilo, da se o vsem tem proti Hrvatstvu naperjenem podjetju hrvatsko občinstvo dobro poduči, kar bi bila na- loga domoljubnega časopisja, kajti potem bi moglo tudi hrvatsko občinstvo zavzeti v tej zadevi svoje stališče, kakor ga zavzema na Ogrskem mažarsko. Mi mislimo, da se je treba odločno upreti mažar- skim zahtevam v tem vprašanju, ker se stvar ne tiče samo cerkvene, nego tudi narodne časti celo- kupnega hrvatskega naroda. S tem početjem po- kazujejo pa Mažari svojo neukrotljivo strast proti vsemu, kar je slovanskega. Bil bi zares že čas,

da se temu stori konec. Kaj poreče na to mini- sterski predsednik Szell, ki je tako svečano pro- glasil pri svojem nastopu jednako pravico za vse državljane ogrske krone? Ni li ta njegova izjava kakor nekakšno zasmehovanje onih ogrskih držav- ljanov, ki niso Mažari? Nam se zdi, da je tako, pa smo dobro pogodili, ko smo o Szellu tako so- dili že ob njegovem nastopu. — Mažari so zares pravi nenasitljivi moloh.

Zakaj se ne skliče hrvatski sabor?

Iz Zagreba, meseca julija.

Hrvatsko so zadele letos velike elementarne nesreče. Grozne povodnji so pokončale vso žetev, ozimino pa tudi spomladno setev. Krasne in dru- gače plodne ravnine ob Uni, Kolpi, Savi, Dravi in njenih pritokih so bile pokončane in siromašni narod ni zgubil hrane samo za se, nego tudi za živino, kajti tudi seno je propalo, ker ga je voda odnesla ali pa tako zablatala, da ni za nobeno rabo. Pomagati narodu v tej stiski je prava do- moljubna dolžnost, zato se je zbral eksekutivni odbor zedinjene opozicije na posvetovanje v Za- greb ter sklenil, da se povabi predsednik hrvat- skega sabora, da se v dogovoru z narodnimi po- slanci skliče hrvatski sabor. Ker je zadnje saborsko zasedanje bilo končano in na nedoločen čas pre- loženo s kraljevskim reskriptom, morala bi za novo zborovanje posredovati sama vlada. V tem smislu je sestavil tudi sklep eksekutivnega odbora zedinjene opozicije načelnik dr. Brestjensky. Toda ves ta trud je bil brezuspešen, kajti vladi se ne zdi potrebno, da se skliče zdaj hrvatski sabor; bode li treba narodu pomagati, storila bode to že vlada sama, a kasneje iskala indemnito od sabora. Na tak odgovor je bila zedinjena opozicija pri- pravljena, ne pa na nedostojne napade vladnih listov.

Posebno se je odlikoval pri tej zgodi nemški poluradni list, ki je očital zedinjeni opoziciji, da je ta njen postopek le slepilo za volilce, češ, da si mislijo s tem le privržencev pridobiti, za po- moč samemu narodu pa jim je le malo mar. Tako pisanje poluradnega časopisa je zares že naj- večja brezobzirnost, katero si moremo misliti od mažaronskih protivnikov. Ni tedaj še to dosti, da molči o bedi, ali pa jo prikazuje kot neznatno, nego napada one poštene in požrtvovalne narodne poslance, ki žele narodu hitreje in boljše pomoči, nego bode to vlada storila, če se bode ona sploh lotila kakšnega dela v tem pogledu. Ta poluradni list hrvatske vlade je celo tako brezstiden, da ne pripozna niti onih žalostnih podatkov o velikej bedi v omenjenih poplavljenih krajih, kakor so jih celo ogrski časopisi priobčili. To je zares že židovska brezsravnost tega lista, ki je že to- likokrat napadel domoljubno delovanje zedinjene opozicije, pa poviševal le današnjo vlado na Hr- vatskem in ono na Ogrskem, češ, da že oni dve poskrbita, če narod potrebuje pomoči. Ko bi to resnica bila, kar pa žalibog ni in ne bode, ne bi smel napadati ta list odličnih mož ter jim opona- šati le pretiranost glede narodnostne nestrpljivosti. Kako grdi so protivniki hrvatskega naroda, se je pokazalo tudi pri tej priložnosti: mesto da sami iščejo pomoči za narod, od katerega slednjič ti ljudje žive, napadejo neopravičeno one, ki se zanj potegujejo, a ker so sami največji spletkarji in obrekovavci, oponašajo to opozicijalcem. Kjer je zginila plemenitost srca v tolikej meri, tam ni- kar ne išči pravih državljskih krepostij, in ta- kih je zares prav malo pri privržencih polurad- nega časopisa hrvatske vlade.

Čudno se je zdelo vsakemu, ki je bral trditve teh plačanih ljudij, češ, da bode vlada že našla sredstva za te siromake, ko je vendar znano, da se mora ista ravno letos boriti z velikim primanj- kljem. Pravijo sicer, da je imela hrvatska vlada za bana Mažuranića veliko rezervno zakladio za take nenavadne slučaje. Omenili so opozicijonalni časopisi tudi to, pa zahtevali, naj se zdaj uporabi ta zaklada. Tudi na to so dobili čuden odgovor, da je namreč od tega denarja, ki je štel za vlade Mažuranićeve pol milijona goldinarjev, zdaj samo še okoli 150.000 gld., in da je bilo potrošeno že za Mažuranića 400.000 gld. Kaj je na tem res- nice, ne more se dognati, kajti uradni list trdi, da je ta zaklada spadala v pravi letni proračun, pa da je mogla vlada s tem denarjem razpola-

gati, kakor z onim od proračuna. In vendar je ban Mažuranić določil to svoto za »črne dni«, ker je slutil, da bi mogli zares zadeti hrvatski narod hudi časi. Žalibog da se je ta njegova slutnja obistinila le v prevelikej meri, a kar je še huje, da nima hrvatski narod tolažitelja in pomočnika v takih žalostnih dneh, in da se tisti, ki so prvi poklicani, da mu pomagajo, od njega obračajo in njegove prijatelje celo napadajo in grde.

Hrvatski sabor se more tako redkokdaj baviti z važnimi gmotnimi vprašanji hrvatskega naroda. Po navadi se govori o tem le o priliki razprave letnega proračuna. O posebnih predlogih ali postavah, ki bi pospeševali blagostanje naroda, je redkokdaj kaj čuti, in vendar je ravno v tem pogledu na Hrvatskem še toliko neizorane ledine, da se je kar čuditi grozni letargiji vladajoče stranke. Ko je v predzadnjem zasedanju opozicija predložila celo vrsto predlogov, kako bi se dalo narodno blagostanje povečati, je vladna stranka prešla preko vsega z neko ironijo na dnevni red, češ, kaj bi si mi s takimi vprašanji glave trli, za gmotni napredek naj skrbe le ogerska ministerstva dotičnih delokrogov. Tako postopanje najbolje označuje večino hrvatskega sabora, na katerem se predlogi o zboljšanju gmotnega stanja odbijajo ter prepuščajo zajedniškemu ogersko hrvatskemu saboru, kjer pa isti hrvatski poslanci molče ter za Hrvatsko ne izposlušajo v gmotnem pogledu niti mrvice onega, kar dobiva Oggerska v ogromnej meri. To je tako nedostojna igra, da jo mora vsakdo, če ima le še iskrico hrvatskega ponosa v sebi, obsoditi najostreje. Saj se da kljub temu, četudi poljedelstvo, obrt, trgovina in promet spadajo pod zakonodavstvo zajedniškega ogersko-hrvatskega sabora, marsikaj izvesti, kar bi pospešilo na Hrvatskem blagostanje. Kako potrebno je vendar urediti kreditne odnose, snovati posojilnice, konsumna društva, razširiti pomorsko parobrodarstvo, posebno pa še urediti reke, osušiti močvirja, naseliti Slavonijo s hrvatskim prebivalstvom itd. O vsem tem bi se moglo razpravljati v hrvatskem saboru le na korist hrvatskega naroda, ki je žalibog ravno radi prevelike nemarnosti in brezbriznosti svojih poslancev izgubil sam vsako voljo za podjetnost. Pričakovati pomoči od Oggerske v takih vprašanih morejo le kratkovidni ljudje. Mažari ne mislijo Hrvatom pomagati, pač pa okoristiti se pri vsakej priložnosti z njihovo zvezo. Saj že zopet preko Drave poročajo, da bo morala Hrvatska plačati veči prinos za zajedniške zadeve, če se bode povečal prinos za Oggersko pri avstroogerskej nagodbi. To poročilo je prišlo od ogerskih vladnih listov, tedaj so to bržkone tudi nazori ogerske vlade. In vendar je Hrvatska že zdaj prikračena pri svojih dohodkih. In vse to ne zdrami hrvatskih mažaronov, da bi se uprli takej krivici, ki zopet proti Hrvatskej. Kaj ne bi bilo umestno, da se o tako važnem vprašanju spregovori beseda v saboru že poprej, nego se začne dogovori? Kaj ne bi bilo potrebno, da zve tudi narod, kaj ima pričakovati od nove nagodbe, pa da se po svojih poslancih najsvečaneje proti takemu postopku izjavi. Narod treba pripraviti in podučiti za tako borbo, a ne skrivati mu mažarsko kovarstvo v takih vprašanih. Koliko lažje bi potem tudi poslanci branili prava naroda, ko bi bil le ta podučen ter jih podpiral v taki borbi. Toda poslanci hrvatskega sabora ne mislijo na take stvari, še zoperne so jim, da se z njimi ukvarjajo ob času, ko vse počiva. In vendar bi bilo to neobhodno potrebno glede gmotne podpore za siromašni narod, ki potrebuje nemudoma pomoči, a tudi radi točnih podatkov za novo finančno nagodbo, s katero mislijo Mažari Hrvate iznovič na zid pritisniti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. avgusta.

Ugovori proti vladi § 14. se množé, kakor gobe po dežju. Na vseh koncih in krajih se prirejajo protestni shodi in sklepajo resolucije proti sedanjemu postopanju Thunove vlade. Ugovori posamnih zastopov in korporacij so se v poslednjem času tako namnožili, da jih le s težavo sproti zabeležujejo liberalni in socijalnodemokratski listi. Poslednje dni se je pa tem navadnim in, rekli bi, že vsakdanjim protestom pridružila

neka vrsta groženj, s katero nastopajo nekatere nemške samostojne občine. Taki občinski zastopi so namreč te dni sklenili, da ne marajo sodelovati pri zakonih, ki se uveljavljajo s pomočjo paragrafa 14. V to vrsto spada pred vsem pobiranje davkov. Kaj poreče vlada k takim sklepom, še ni znano; vsekako je pa pričakovati, da jih jednostavno razveljavi. — Te gonje se udeležujejo, kakor znano, vse nemške opozicijske stranke in tudi dunajski mestni svet je v večerajnji seji vsprejel jednako resolucijo. Le od strani katoliške ljudske stranke se dosedaj ni še ničesar ukrenilo proti temu, in zato jo grozno napadajo liberalni in socijalnodemokratski listi ter jo dolže, da je sodelovala pri tej protiparlamentarni akciji. Na te napade odgovarja v »Linzer Volksblattu« neki poslanec, ki pojasnjuje, da se desniških strank na noben način ne more spravljati v zvezo z davkom na sladkor, ker te stranke niti niso imele prilike vplivati na vlado in ker večina ni vladna stranka v parlamentarnem smislu. Vlada namreč še ni pokazala, da je res vlada večine, kar kaže tudi njena sestava. Sicer pa za eventualne ugovore sedaj ni primeren trenutek, kajti le v parlamentu in še le potem, ko so znani vladni razlogi, se more stvarno razsojati o tem predmetu. — Opozicijsalcem ta odgovor seveda ni všeč in še vedno trdijo, da je večina odgovorna za vladno postopanje.

Preosnova služabniških plač. Dunajska »Information« poroča baje iz zanesljivega vira, da se objavi naredba glede začasnega zboljšanja služabniških plač na cesarjev rojstni dan, 18. avgusta in stopi v veljavo s 1. septembrom. Naredba bo pa v veljavi samo za tekoče leto in sicer samo za aktivne državne služabnike, ker vlada s pomočjo paragrafa 14 ne more ničesar določiti, kar bi »trajno obremenjalo državni zaklad«. Seveda pri uvedbi sladkornega davka se na to določbo ni oziralo.

Manifestacija tirolskih katolikov. Minulo nedeljo se je vršil v Inomostu impozanten protestni shod proti rogoviljenju liberalne stranke in proti »Los von Rom« agitaciji. Shoda se je udeležilo nad 13.000 zastopnikov iz vseh krajev nemških Tirol, predsedoval mu je posl. dr. Wackernell, pozdravila sta pa shod mej drugimi kardinal Haller in deželni glavar Ebenhoch. »Branih je bilo pri zborovanju na travniku 25 godb, ki so z govorniki vred navduševale poslušalce za staro tirolsko geslo: »Za Boga, cesarja in domovino«. Liberalna stranka je seveda provzročala vsestranske ovire in niti mestnega razstavišča liberalni župan ni hotel prepustiti zborovalcem, kar pa seveda ni prav nič kalilo splošne navdušenosti zavednih katoliških mož, ki so s tem dali svojemu škofu najboljšo zadostilo za nečuvene napade od strani brezverske liberalne klike. Kajpada bodo smeli liberalci, ki baje drugo nedeljo prirede protishod, zborovati, kjer se jim bo zljubilo.

Amerika in Nemčija. Kakor je bilo pričakovati, so besede, ki jih je izgovoril ameriški admiral Dewey po poročilu nekaterih listov, res grozno razburile nemške kroge, iz česar je razvidno, da jim res pripisujejo kolikor toliko važnosti. Seveda se v prvi vrsti hudujejo nad ameriško vlado, ker dopušča, da njen admiral pošilja v svet take vesti. Cela vrsta nemških listov pozivlja vlado v Washingtonu, naj skrbi za boljšo izomiko svojih častnikov. Taki dogodki, pravijo ti listi dalje, kaj lahko skalé prijateljsko razmerje mej Nemčijo in Ameriko. Nemške kroge moti najbolj ta okolnost, da admiral Dewey ni hotel preklicati besed, ki mu jih polagajo v usta razni »šornalisti«, marveč je na kratko izjavil, da nima časa, pa tudi ne volje, da bi se pečal z vsem, kar se sedaj o njem piše po raznih listih. To je dokaz, pravijo nekateri listi, da je res, kar je govoril o Nemčiji, toda naravnost ne mara tega z nova potrditi, ker se bo moral itak zagovarjati pred svojo vlado v Washingtonu, ker je izdal take tajnosti. — Saj smo rekli, da se bo vjelo nekaj kalinov na te limanice.

Ministerska kriza v Belgiji. Iz nekake splošne krize, v kateri se je sedaj nahajala Belgija zaradi preosnove volilnega zistema, se je pojavila večeraj prava ministerska kriza, kakor so si je želeli z liberalci združeni socijalni demokratje. Ministerski predsednik Van den Peereboom je po-

dal večeraj demisijo celega kabineta. Temu koraku belgijske vlade je povod sklep komisije, ki je prevzela nalog na podlagi predloženih načrtov izreči se za gotovi volilni zistem. Razsojati je morala, kakor znano, o vladnem in nekaterih strankarskih načrtih. V svoji zadnji seji, to je po daljšem premišljevanju, so pa dospeli člani te komisije do prepričanja, da noben predloženih načrtov ne ugaja in da je toraj treba zavreči vse zakonske osnove. Tozadevni sklep se je storil soglasno ter so člani objednem sklenili, da bodo zagovarjali proporcionalni volilni zistem. Sklep je komisija seveda takoj naznanila vladi in ministerski predsednik je takoj sklical vse svoje pristaše k skupnemu posvetu. Konečni uspeh tega posveta je bila ostavka celega kabineta. Kralj je ostavko že vsprejel in pozval bivšega ministerskega predsednika Smet de Nayer, kateremu bo najbrže poveril sestavo novega kabineta. Sedanja belgijska vlada je toraj poražena in levičarji se te svoje zmage grozno vesele. V resnici je pa le zmagal proporcionalni zistem, ki ima mnogo somišljenikov v večini in tudi v odstopivši vladi so razum ministerskega predsednika in morda še jednega člana, vsi zagovorniki tega volilnega zistema. — Vlada bo toraj tudi sedaj izšla iz večine in ne bo najbrže zastopan v nji nikak liberalci, izločili se bodo iz kabineta le tisti možje, ki nasprotujejo uvedbi proporcionalnega zistema.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. avgusta.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je vztrajno delujoča šentjakobsko-trnovska ženska podružnica po svojih marljivih činiteljicah: gospej prvomestnici Ivani Zupančičevi, gospej podpredsednici Mariji dr. Kušarjevi ter gospici blagajničarici Jelici Lozarjevi večeraj vročila trikratno pokroviteljstvo v znesku 300 gl. Slava podružnici in njenim vrlim rodoljubkinjam ob njihovem požrtvovalnem delovanju za vzgojo in pouk slovenski deci.

(Konj za 40 tisoč.) Tukajšnji veletržec gosp. Ivan Perdan je kupil od gospoda O. Homana v Radovljici konja za — 40.000 zaklopnice užigalice družbe sv. Cirila in Metoda.

(Poučni shod koroških posojilničarjev), sklican po »Zvezi slovenskih posojilnic«, je bil v nedeljo v Celovcu. Udeležili so se ga zastopniki ondotnih posojilnic, častiti duhovniki in vrli kmetovalci, katerih je bilo 60. »Slovensko zvezo celjsko« so zastopali gg.: Miha Vošnjak, dr. Dečko, dr. Kraut. Kot zastopnik strokovnega lista »Slovenska zadruga« je bil navzočen g. Lapajne. Govorniki so bili gg.: Jošt, kot revizor »Slovenske zveze« in vrla celovška duhovnika Podgorec in Rozman. Prvi je govoril le o poslovanju posojilnic, druga o zadrudnem skladišču v Sinčavesi in o tem, kako naj posojilnice podpirajo to skladišče in slovensko solstvo.

(Tržaški namestnik.) Z Goriškega nam poročajo: Tržaški namestnik grof Goëss je minoli mesec potoval po Goriškem. Pri tem smo opazili, da je skoraj vsem deputacijam prigovarjal, naj prisilijo slovenske poslance, da gredo v deželni zbor. Čudno se nam le zdi, da ima opomine le za slov. poslance in da je nekako opravičeval postopanje italijanske stranke. To postopanje se nam zdi sumljivo, neumevno, ker smo pričakovali ravno od sedanje vlade — ne milosti, ne prednosti, pač pa popolne ravnopravnosti. Vlada mora vendar vedeti, da našim poslancem brani osebna čast in ugled naroda, da se ne udeležé obravnave deželnega zbora, dokler ne dobé zadoščenja.

(Strela.) Pretečeno nedeljo popoldne je strela udarila v poslopje J. Jagodnika v Tominjah na Notranjskem ter užgala. Hiši dveh posestnikov sta do tal pogoreli z vsemi gospodarskimi poslopji. Živino in nekaj drugih reči so rešili. Nevarnost je bila velika za vso vas, ker so hiše večinoma vse s slamo krite in tik jedna zraven druge. Sreča je bila, da ni pihala burja in da so bili precej ljudje na mestu, katerim se je posrečilo ogenj omejiti. Na pomoč je prihitelo tudi gasilno društvo iz Trnovega.

(Iz Črnega Vrha nad Idrijo.) — Dne 24. julija je zgorela hišarju Jakobu Rupnik iz Lomov, h. št. 21, hiša in vezan kozolec. Zažgali so otroci

z užigalicami. Škode ima nad 600 gld., ker je zgorelo mnogo sena, stelje, oprave in lesene robe. Zavarovan je za 200 gld. pri zavarovalnici »Dunav«. — Črni Vrh obišče vsako leto mnogo tujcev. Posebno Idričanom ugaja tukajšna okolica. Po binkoštih je prišel v Črni Vrh »Idrijski Sokol« in za njim dne 23. julija »Katoliška delavska družba«. Udeležila se je glavne službe božje, pri kateri so peli društveni pevci. Potem je bil skupen obed in veselica do večera. Prav spodbudno so se vedli vrli Idričani. — Zadnje nedeljo je obiskala Črni Vrh nadobudna idrijska mladina, ki se je pripeljala na dveh ali treh vozovih. Mladi dijaki najbrže niso vajeni pravega Vipavca, ali je tukajšni zrak zanje preoster, ker je močno vino zlezlo večini v glavo. Pri odhodu so kričali in cvrčali kakor mladi vrabci, ki iščejo pri starih hrane. Tudi so se že priučili raznim neumestnim besedam, katere sta slišala dva domačina, ko so ju na poti prehiteli. Kadar zopet pridejo v Črni Vrh, naj pustijo pri miru premočno vipavsko vino in naj rajši povprašajo po domačem malinovu, ki ne bode tako zgodaj zmešal mladih glav.

(Velika nesreča na južni železnici.) Iz Celovca nam dodatno poročajo: Velika nesreča se je zgodila na južni železnici. Brzovlak, ki vozi ob polnoči skozi Celovec, skočil je pred postajo Rikarjaves s tira. Zadnja dva vagona sta padla jeden na levo, drugi na desno; na levi je prosto polje, voz se je razdrobil na male kosce, a ljudem se ni zgodilo ničesar. Drugi voz pal je v jarek na desni. V tem sta dva popotnika bila smrtno ranjena, drugi so pa manj ali bolj težko ranjeni. Dva velika voza — spalni in salonski — sta vzdržala vlak na progi, a navadni vagon, ki je tekel pred njima, sta vrgla v stran in ga močno poškodovala. Stroja sta ostala na progi. Poškodovano je vse. Šine so kakor žica skrivljene, pragi kakor trske zlomljeni. Ko bi bil vlak skočil s tiru nekaj trenutkov popred, bi bil šel ves v Dravo in nesreča bi bila veliko večja. Popotniki trdijo, da je ta vlak že popred tako hitro vozil, da jih je bilo strah med vožnjo. Ranjenih je menda 27, umrla sta dva. Promet je začasno ustavljen. V Celovcu je požarni čuvaj nesrečo takoj naznanil, a ljudje so o nesreči še le zjutraj zvedeli. Zdravniki so bili takoj pri rokah. Okoličani so slišali močno piskanje, a niso mislili na nobeno nevarnost. K drugemu umirajočemu prišel je prav slučajno duhovnik, ki se je z jutrašnjim brzovlakom hotel peljati v Celovec. Vprašal je ta zdravnike, zakaj ne pokličejo župnika, na kar mu je eden odgovoril: »Hier handelt es sich zunächst ums Leben«. Da, življenje, a rešiti mu ga niso mogli. Žalostno je bilo gledati, ko so imeli na rudečih blazinah prvega razreda sredi proge moža z razbito glavo ter ga poldrugo uro vlačili za roke, dokler ni umrl.

(Delavsko gledališče v Ljubljani.) Tudi letos bode delavsko gledališče s svojimi izbornimi močmi priredilo nekaj predstav. Treba pa bi bilo dobrih iger, katerih Slovenci nimamo v izobilju. Treba bi bilo v prvi vrsti iger socijalne vsebine! Taka predstava koristi več, nego deset shodov, zato naj bi naši gospodje pisatelji se resno prijeli tega dela. »Slovenska krščansko-socijalna zveza« bi potem ta dela, ako bi se oglasilo dovolj naročnikov, izdala v posebnih knjižicah, kar bi bilo seštevno pripravno za društvene zabave po deželi. Dobrodošli so tudi prevodi kakih iger iz češčine ali drugih jezikov. Vsa dotična naznanila vsprejema zveza. Upamo, da ta poziv ne bode brez vspeha.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O c. kr. mestnega šolskega sveta rednej seji, katera se je vršila v sredo dne 19. t. m., smo prejeli sledeče poročilo: Poročila c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanju zasebne deklishe sedemrazrednice v Lichtenthurničinem sirotišči, slovenskega pouka na mestnej nemškej deškej petrazrednici, prve in druge mestne deške petrazrednice se vzemo na znanje in se sprejmo vsi s tem poročili združeni nasveti. Pritožba proti izključitvi nekega učenca se predloži deželnemu šolskemu svetu. Deželni šolski svet je naprositi, da nakaže mestnemu katehetu Roku Merčunu za čeznormalni pouk v verouku predpisano nagrado in da dovoli šesto vsposrednico na I. mestnej deškej petrazrednici tudi še zanaprej. Za novo šesto vsposrednico na II. mestnej deškej vsposrednici imenuje se pomožnim učiteljem Rudolf Vrabe, dosedaj pomožni učitelj na mestnej

nemškej deškej petrazrednici. Sprejme se enotno navodilo za šolska vodstva, kako je šolsko mladino vsposodovati k varčnosti. Izprašani učiteljski kandidati Pavla Voduškova in Gabrijele pl. Lukančeva sprejmeta se kot radovoljki na mestnej deklishe osemrazrednici, druga na mestnej nemškej deklishe šestrazrednici, in sklene se vse one radovoljke, katere so po dveletni šolski praksi zadostile pogojem za pripust k izpitu učiteljske vsposobljenosti, odvezati od nadaljnjega službovanja na mestnih ljudskih šolah. Gospej Mariji Belarjevej, vdovi po vpokojenem mestnem nadučitelju Leopoldu Belarju, odmeriti je normalno vdovsko pokojnino. Prošnja nekega mestnega učitelja za dovolitev novčne podpore se priporočilno predloži deželnemu šolskemu svetu. Poročila c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Kl. Prota o nadzorovanju zasebne notranje trirazredne meščanske šole pri Uršulinkah, mestne nemške deklishe šestrazrednice in mestne nemške deške petrazrednice se vzemo na znanje in sprejmo se večinoma tudi s temi poročili združeni nasveti.

(Iz Trnovega na Notranjskem) V četrtek, dne 27. julija so končali šolsko leto na zavodu č. ubogih šolskih sester »de Notre Dame« s slovesno sv. mašo in javno preskušnjo šolaric vseh razredov. Naš zavod se je v 11 letih svojega obstanka iz malega začetka povzdignil in razširil v šestrazredno, dobro obiskovano in cvetočo deklishe šolo in v priljubljeno vzgojevališče zunanjih deklic. Otrok je bilo v I. razredu 46, v II. 50, v III. 60, v IV. 40, v V. in VI. 14, skupaj 210 v vsakdanji šoli. Ponavljalno šolo je obiskovalo 45 šolaric in vzgojenk je bilo v zavodu 42. — Pri izpitu je bilo pričujočih mnogo poslušalcev, domačih in tujih, posebno starišev šolaric in vzgojenk. Pazljivo so poslušali in bili so vsi navzoči popolnoma zadovoljni z gladkimi in točnimi odgovori mladih deklic. Pele in predstavljale so deklice tudi domoljubno spevoigro »Habsburška krona«, petje in predstavo so poslušalci z glasnim odobravanjem spremljali. Na koncu se je večja šolarica poslovila od zavoda ter se zahvalila z ganljivimi besedami č. g. dekanu, sestram učiteljicam in sploh vsem prijateljem in podpornikom ustava. V bližnji sobani je bilo 600 ročnih izdelkov razstavljenih, katere so šolarice v teku leta dovršile. Bilo je mnogo lepega in finega na ogledu; a najbolj nas je veselilo, da je bilo tudi obilo priprostega, praktičnih, prekornih predmetov razstavljenih. Videli smo mnogo nogovic, pletenih robcev, mnogo perila in družega, kar služi v prosti kmečki hiši. Jako veselilo je slehernega, da se deklice vadijo v šivanju in popravljanju obleke in družini in hišni rabi tako potrebnega perila. — Udeleženci so se ločili od zavoda veseli in zadovoljni z vsem, kar so tukaj videli in slišali, ter hvaležni marljivim, za blagor deklic gorečim redovnicam, katere že 11 let neumorno delujejo v Trnovem. — Ker dosednji prostori ne ustrezajo povsem svojemu namenu in ker so nedostatni, zatorej so sklenile redovnice prizidati novo hišo, kot stanovanje gojenkam, katerih se je že nekaj na novo oglasilo. A želeli bi bilo, da se stariši, kateri mislijo trnovskemu zavodu izročiti svoje hčerke, kmalu oglasijo, ker število gojenk je omejeno, dokler se ne dovrši novo poslopje, kar bo še le v prihodnjem šolskem letu. V hiši je kapelica, v kateri se hrani presv. R. T. in deklicam v razvedrilo v prostih urah služi lep, prostoren vrt. Tako je v vsakem oziru skrbjeno za dobro vzgojo deklic, katere bodo stariši izročili skrbi naših č. redovnic, katerim želimo, da bi tudi v prihodnjem šolskem letu spremljal blagoslov božji njihovo trudapolno delo.

(Tamburaški zbor) slovenskih delavk se snuje v Ljubljani. Da bi vspevalo!

(Nevarna ženska.) Iz Zg. Tuhinja nam poročajo: Neka ženska se je priklatila 26. m. m. v Zg. Tuhinj. Bila je čez noč pri nekem kmetu in rekla, da je prišla na božjo pot, čeravno ji je zdravnik rekel, da bo na potu umrla, ker se ji kri udara. Drugo jutro je šla v cerkev. Župnik je bil ravno v spovednici, šla je tudi ona k spovedi. Kašljala je, davila se, slednjič sesedla se na tla in hotela kar umreti, zdelo se je, da se ji bo kri vzdignila. Župnik jo dá prepeljati v župnišče, jo še doma spové, obhaja ter ji podeli sv. poslednje olje, ker zdelo se je, da bo zdaj, zdaj umrla. Napadel jo je grozovit kašelj, po četrte ure ni diha-

nila in je bila kakor mrtva. Zdelo se je, da drugega dne ne učka. Jestni ni hotela nič, pila pa je le sladkorno vodo po žlicah, a vsaka kapljica jo je hotela udušiti. Hitro je dihala, težko sople komaj šepetaje govorila. — Rekla je, da se piše Ivana Mlajnik, doma pri M. D. v Polju itd. Župnik je hotel poslati po zdravnika, a ni pustila. — Drugi dan je hotel iti sam v Polje, tudi ni pustila. Zdaj je začel sumiti, da je kaka sleparica, zlasti, ko je videl njene delavne roke, a je rekla, da je gosposke rodovine in je obleko imela kmečko. Rekla je, da je vzela deklino obleko, ker se ne spodobi, da bi šla prevzetno oblečena na božjo pot. Potrjevalo je sum to, da je na smrt bolna peš prišla tako daleč in nikakor ni pustila, da bi domači vedeli. Vendar je župnik pisal sestri in tudi dr. Schleimerju, ker je rekla, da jo on že dolgo zdravi in jo dobro pozna. A da bi se stvar hitreje pojasnila, šel je nekdo k D. M. v Polje in ta je brzojavil, da je tam popolno neznana ta oseba, da je tedaj vse sama sleparija. Ta habnca se je toraj norčevala in božjeropno prejela sv. zakramente; bila je zdrava in se je le delala tako bolno. Kakšen namen je pač imela, da se ni ustrašila takih groznih hudobij? Ker je povprašala že pri kmetu, kjer je bila čez noč, ali je on kaj bogat, ali je cerkev bogata, kako je kaj s hranilnico, in je tudi v župnišču izprašala, so li ljudje tam bogati, je moral pač biti njen namen tatinski, rokovnjaški. Bila je zavezana čez eno oko, češ, da jo je hlapec udaril, a oko je bilo zdravo. Ogle-dat je prišla, kje bi se kaj moglo ukrasti, in skoro da ima družbo. — Ko so ljudje zvedeli, kakšna sleparica je, vrela so v župnišče in bil je — semenj. Župnik pa jo je izročil županstvu in naročil, naj skrbi, da ne uide, in vse naznani orožnikom. Županu je po dolgem izpraševanju povedala, da je Marija Grošelj iz Škocijana pri Dobu. Če je to res? Drugo jutro, t. j. v nedeljo, dne 30. julija, jo je župan spravil v Kamnik. Zdravnik jo je preiskal in rekel, da ima zdrava pljuča, ona pa je trdila, da levih pljuč nima nič več in še desnih malo; orožništvo je ni vsprejelo, ker se je zdela preslaba. Izročili so jo v neko hišo pod nadzorstvom policije. — Ali ni vredno preiskovati, kake namene je imela, je li v zvezi s kako rokovnjaško družbo? Videti je tako zvit, da se je je treba bati. Nikdar ni pogledala s celim očesom, škilila je vse bolj po strani, na pol mižó je vse videla, vse slišala. Obraza je podolgastega, stara je okolu 40 let, velikosti srednje, bolj večje, ker ni po konci hodila, ampak sključeno, da je ne bi prihodnjič spoznali. Na vse je mislila, samo na to ne, da bo toliko časa v župnišču ostala, rada bi bila ušla, a ni mogla, ker tudi eno minuto nikdar ni bila sama. Pripravljeni moramo pa le biti, da nas morda počasté lepega dne — neljubi gostje.

(Tržaški socialisti) so minolo nedeljo pod vodstvom Učekarjevih hoteli prirediti shod v Piranu. Toda redarstvo je s pomočjo italijanskega prebivalstva preprečilo shod. Sprejeli so jih s krikom in pestmi. »Lavoro« piše tem povodom: »Piran nas uči, da od časov benečanske vlade ni storil napredka niti za korak. Uči nas, da je to ubogo prebivalstvo čreda neumnih ovac v rokah pešice despotov, ki jo izkoriščajo v imenu idealov, katerih ni v njih srcih!«

(Tržaška voda.) Poročajo nam: Zopet je ona neznosna vročina v Trstu — in zopet nič vode! V okraju sv. Jakoba so se vsi vodni pritoki posušili in ravno tako po raznih krajih mesta. Rano zjutraj vidiš ženske, otroke in možake, ki od daleč nosijo vodo — in k a k o vodo! Sparjeno in nevžitno. Pa da bi vsaj ta bila, bati se je, da se posuši »Aurisina« vsa, ako bode vročina trajala dalje časa, vročina, kakoršne že kmalu ni bilo. Zmanjkalo je vode tudi v mestni bolnišnici in to je neznosno za bolnike v tej vročini. Mestni magistrat je izdal razglas na tržaško prebivalstvo, naj kar najmanj mogoče jemlje vode iz vodovoda »Aurisina«. Ali niso to krute stvari? Trst je kakor tesen razbeljen kotel, v katerem se peče ubogo prebivalstvo, pri tem pa niti potrebne vode nima. In kdo je temu kriv? Tržaški »liberalni« zistem, ki ne pozna svojega bližnjega, marveč samo svoj žep! Magistrat dolži društvo »Aurisino«, da ni skrbelo za dosti vode, a kolika zloba in hinavstvo v tem očitaniu! — Društvo je pač mislilo na zboljšanje vodnih razmer, toda magistrat je sproti odbijal vse načrte in predloge dru-

stva. In zakaj? Ker je najbrže tičala židovska roka v zadevi in »Aurisina« je v krščanskih rokah. Magistrat pa je izmetal tisoče za prazna »preiskavanja« in razne ničvredne načrte, ki so jih delali bratci onkraj luže. Občinski denar se je zapravljaj, ljudstvo pa je zehalo v otrplosti brez vode in zeha se danes. Seveda bogataši pijejo v tem času po letoviščih zdravo studenčnico in se ne brigajo za razpaljeni Trst. Nečuvven škandal pa je, da Trst še danes nima dovolj pitne vode, ta Trst, ki leži pod Krasom, ki je napolnjen z vodo! Tu se vidi, kam pripelje grda sebičnost. Tržaski magistrat se zdaj pere in zvija in skuša zvaliti vso krivdo na druge, samo da pokrije svojo nebržnost. Pa še nekaj družega utegne biti. Magistrat ima zdaj svojih par dovoljenih milijonov, katere more potrošiti za — »javna dela«. Stavimo, da misli na to, kako bi odščipnil od teh milijonov nekaj tisočev za »vodo« in se proslavil s »človekoljubnim« činom. Pri sv. Ivanu koplje in razbijá noč in dan in je že šlo nekaj lepih tisočakov, vode pa le še ni. Vender pa bo dejal: Mi smo vsaj »delali«, kaj pa je storila »Aurisina«? A ona ni mogla, ker jej je žid vse preprečil! Tako je v Trstu in bode še vedno, dokler bo na magistratu gospodarilo — židovstvo.

(Častno svetinje) za 40-letno zvesto službovanje je dobil č. g. Fran Klemenc, vpok. župnik na Uncu, in cerkvenik I. Kopitar v Mostah.

(Ogenj.) Dne 24. julija je udarila strela v poslopje Antona Jelovčana v Lajšah pri Oselici. Pogorelo je poslopje in troje živine. Škode je do 900 gl. — Dne 26. julija je pogorel skedenj s krmo in raznim orodjem Janezu Rupniku v Gorvasi. Gasilni društvi iz obeh Logatcev sta zadušili ogenj. Škode je do 600 gl.

(Najbolj razširjena knjiga) je za sv. pismom prav gotovo Cervantesov Don Kišot. Izšel je že v 1314 izdajah, med temi je 528 španskih, 334 angleških, 171 francoskih, 98 italijanskih, 84 portugalskih, 45 nemških, 18 švedskih, 9 poljskih, 8 danskih, 6 ruskih, 5 grških, 4 katalonske, 3 rumunske, 1 baskiška in 1 celo latinska izdaja. — Cervantes je priobčil svoj roman l. 1605; v malo letih bode praznoval roman torej tristoletnico svojega rojstva.

(Koliko časa se živi brez jedi?) Človek v normalnem stanju bi vztrajal brez jela 20 dni, tisti ljudje pa, ki so vajeni posta »za stavo«, so vzdržali že 30—40 dni. Konj živi brez vsake krme 25 dni, a imeti mora dovolj vode; če pa ne pije, more živeti le 17 dni; ako je in nič ne pije, živi samo 5 dni. Mačka preživi 15—20 dni brez hrane, ako dobi vode. O psih se vé, da so brez jedi vztrajali že do 30 dni, brez pijače so pa poginili v 20 dneh. Domači zajec vzdrži brez hrane 14 dni, golob 10, vrabec pa samo 2 dni. Vsakega človeka in vsako žival pa prekosé v tem pogledu — krote, ki morejo živeti 2—3 leta brez vsake hrane.

(Drag klobuk.) V tistem hipu, ko je pri znani dirki na Francoskem mahnil grof Christiani s palico po visokem cilindru predsednika Loubeta, sta postali zgodovinsko slavni dve stvari: Christianijeva palica in Loubetov klobuk. To palico sedaj skrbno hranijo ter ji pripisujejo veliko tajno moč, ker je navaden cilindar spremenila v tako dragoceno. Neki ameriški milijonar je ponujal namreč zanj 2720 dolarjev, a mu ga niso dali, ker ga menda še mnogo višje cenijo.

Društva.

(Čitalnica v Spodnji Šiški) priredi vrtno veselico v nedeljo dne 6. avgusta t. l. pri Pogačniku »K združenju« v Spodnji Šiški v korist zgradbe »Vodnikovega doma« s prijaznim sodelovanjem slavnega slovenskega delavskega pevskega društva »Slavec« in slavne vojaške godbe c. in kr. pešpolka Leopold II kralj Belgijcev številka 27. — Vpored: 1. Parma: »Rokovnjača«, putnica, svira vojaška godba. 2. Al. Sachs: »Vijoličen vonj«, mešani zbor, poje čitalnica. 3. Titl: »Ouvertura«, svira vojaška godba. 4. Parma: »Slavčeva himna«, moški zbor, poje »Slavec«. 5. Komzák: »Veseli Dunaj«, svira vojaška godba. 6. H. Sattner: »Vrbica«, mešani zbor, poje čitalnica. 7. pl. Zajc: »Večer na Savi«, svira vojaška godba. 8. A. Förster: »Naša pesem«, moški zbor, poje »Slavec«. 9. Parma: »Doma«, polka maz., svira vojaška godba. 10. Fr. Gerbič: »Pozdrav pomladi«, mešani zbor (nov), poje čitalnica. 11. Millöcker: »Gasparone«, venec, svira vojaška godba. 12. Volarič: »Novinci«, moški zbor, poje »Slavec«. 13.

Gleisner: »Spustite me«, polka, svira voj. godba. 14. H. Sattner: »Naša pesem«, mešani zbor, poje čitalnica. 15. Parma: »Gorenjci«, valček, svira vojaška godba. 16. pl. Zajc: »Slava delu«, moški zbor, poje »Slavec«. 17. Millöcker: »Potpourri«, svira vojaška godba. 18. Christoph: »Tivoli«, polka, svira vojaška godba. — Kegljaški dobitki se razdelé ob 9. uri zvečer. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina 20 kr.; otroci plačajo 10 kr.; člani društva so vstopnine prosti. — Preplačila se hvaležno vsprejemajo.

(Zveza slovenskih kolesarjev.) »Klub dolenskih biciklistov Novo mesto« priredi dne 5. in 6. avgusta t. l. veliko kolesarsko slavnost s sledečim vspeškom: V saboto dne 5. avgusta 1899 ob 9. uri zvečer kolesarska lampijonada po Novem mestu; v nedeljo dne 6. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne vožnja na s cveticami okrašenih kolesih po Novem mestu in ob 4. uri popoldne s pomočjo vseh narodnih društev novomeških in novomeške godbe velika ljudska veselica na kapiteljskem bregu. Da se ta slavnost kolikor mogoče povzdigne in da se pokaže kolesarska vajetnost, vabi odbor »Z. S. K.« vsa slovenska kolesarska društva in zvezne člane, naj se te slavnosti najštevilneje udeležijo blagovolijo. Na svidenje v Novem mestu!

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali: Slavno upravnništvo »Slovenca« v Ljubljani zbirko 10 gl. — Slavno upravnništvo »Mira« v Celovcu po gosp. V. Legatu 296 gl. 50 kr. — Ženska podružnica v Kranju po g. blagajnici Mimi Pirc 70 gl. — Moška podružnica v Postojini po g. blagajniku Rih. Šeberju 46 gl. 50 kr. — Litjske Slovenke 100 gl. kot pokroviteljstvo št. 8 s prošnjo, da se vpiše kot zastopnica g. Kristina Gregorič, notarskega kandidata soproga. — Gospod N. Kunstelj v Škocijanu iz nabiralnika 5 gl. — Gdč. Zora Marenčičeva iz Kranja nabrala na novi maši č. g. frančiškana o. Ernesta Jenko v Št. Vidu nad Ljubljano 10 gl. — Podružnica za Šteben in okolico 14 gl. 97 kr. — Podružnica za Ziljsko dolino in župnijo Vrata 36 gl. 35 kr. — Šenklavška frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani po gospej dr. Gregoričevi 57 gl. — Č. g. Ivan Trpin, beneficijant v Šmartinu pri Litiji, na račun pokroviteljstva od prodanih razglednic 5 gl. — Izvenakademski podružnica v Gradcu po gospodu Fr. Hrašovcu 17 gl. — G. Ivan Jebačin, trgovec v Ljubljani, zalagatelj družbine kave in sladne kave, 100 gl. — Podružnica v Litiji po č. g. prvomestniku Jerneju Zupančiču 50 gl. — Bog plačaj z obilim blagoslovom vsem darovalcem!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gosp. Viktor Steska, kn.-škof. tajnik, 5 gl. mesto venca na krsto svoje umrle tete. — Neimenovan 4 gl. in za kruhe sv. Antona 7 gl. Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 2. avgusta. Grof Goluchowski pride v petek na Dunaj in v soboto z grofom Thunom odpotuje v Išel na cesarski dvor. Drugi teden pride tudi ogrski minist. predsednik.

Dunaj, 2. avgusta. Naučni minister je odbil prošnjo češkega društva »Komensky« za pravico javnosti njegovi zasebni šoli na Dunaju.

Dunaj, 2. avgusta. V izredni seji mestnega sveta se je soglasno sklenila resolucija proti § 14. ter se je določilo, da se vrši jutri popoldne izredna seja občinskega zastopa, ki se bo istotako pečal s to zadevo.

Gradeo, 2. avgusta. Po noči so bile velike demonstracije. Vojaki so naredili red, osem oseb so zaprli.

Solnograd, 2. avgusta. Sinoči je bil shod, predsedoval je državni posl. dr. Sylvester. Ko je začel govornik govoriti proti podraženju sladkorja, ga je opominjal vladni zastopnik. Na to krik in vladni zastopnik razpusti shod. Na trgu pred vladnim poslopjem je na to poslanec Hueber govoril proti vladi. Vojaki so naredili red.

Reka, 2. avgusta. Sinoči ob 10. uri se je v neki ladiji vozilo več vojakov. Ladija se je zvrnila, utonili so trije podčastniki in dva mornarja.

Belgrad, 2. avgusta. Obravnava proti napadovalcu Knezeviću se vrši 7. ali 8. t. m., potem pridejo na vrsto Taušanović, Pašić in Protić.

Bukarešt, 2. avgusta. Voditelji katoliških Albancev so izjavili, da se ne udeležé napovedanega kongresa Albancev.

Turin, 2. avgusta. »Gazetta Piemotese« je iz Rima dobila poročilo, da bode vlada zbornico razpustila ter razpisala nove volitve.

Lipsko, 2. avgusta. V neki vasi so se stepi češki in nemški delavci. Trije češki delavci so smrtno, 16 težko ranjenih.

Berolin, 2. avgusta. Tu se je otvoril 40 splošni združni shod nemških obrtnih in gospodarskih zadrug.

Pariz, 2. avgusta. Car Nikolaj je podelil francoskemu delegatu na mirovni konferenci Bourgeoisu veliki kordon Aleksandrovega reda.

Bruselj, 2. avgusta. Ministerstvo Van den Peereboom je vložilo ostavko. Sostavo novega kabineta poveri kralj bržkone bivšemu ministerskemu predsedniku Smet de Nayer.

Bruselj, 2. avgusta. V zbornici je izjavil ministerski predsednik, da je vlada voljna še nadalje biti na razpolago zbornici do imenovanja novega ministerstva. Socialist Vandervelde je temu ugovarjal, češ da se ne more vršiti razprava z neodgovorno vlado.

Madrid, 2. avgusta. Ministerski svet je pooblastil pravosodnega ministra, da prične pogajanja z Vatikanom glede revizije konkordata, da se s tem doseže prihranek v proračunu za bogočastje.

San Domingo, 2. avgusta. General Figuero je prevzel predsedstvo republike in si obdržal sedanje ministerstvo.

Vlaknena obleka iz surove svile gl. 8'65

do 4275 blaga za popolno obleko — tussor in shantung-Pongees — istotako črna, bela in barvasta **Hennebergova svila** od 45 kr. do gl. 14'65 meter — iz najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebne poštne in carine preste na dom. — Vzoroč obratno. V Svicu dvojaj pismeni porto. 167 6-6 3

Tovarne za svilo G. Henneberg

(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Umrli so:

1. avgusta. Uršula Ham, delavca žena, 56 let, Opekarstva cesta 22, srčna hiba.

V bolnišnici:

29. julija. Franc Švigelj, hlapec, 64 let, plućnica.

30. julija. Franciška Bergant, dninarica, 67 let, naduha.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 1. avgusta 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen . . . gl. 8'49 do gl. 8'51
Rž za jesen . . . » 6'96 » » 6'98
Tursica za sept.-okt. . . » 5'04 » » 5'05
» » maj-junij . . » 5'06 » » 5'08
Oves za jesen . . . » 5'73 » » 5'75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306'2 m., srednji zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
1	9. zvečer	742'1	20'0	sl. szah.	del. jasno	0'0
2	7. jutraj	741'3	14'4	sl. jvzh.	jasno	0'0
	2. popol.	739'2	25'2	sr. jvzh.	del. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 20'4°, norma: 19'7°.

Tržne cene v Ljubljani

dné 2. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	10	Špeh povojen, kgr. . .	70
Reč,	8	Surovo maslo, . . .	90
Jecmen,	7	Jajce, jedno	2
Oves,	6 50	Mleko, liter	8
Aida,	8 20	Goveje meso, kgr. . .	60
Proso,	8 50	Telečje	60
Kotaza,	5 80	Svinjsko	85
Krompir,	3	Koštrunovo	36
Leča, hkl.	11	Piščanec	50
Grah,	12	Golob	18
Fižol, m. stot.	10	Seno, m. stot.	1 80
Mas'lo, kgr.	1	Slama,	1 60
Mas',	68	Drva (rda, 4 kub.m.	6 60
Špeh svež,	62	„ mehka, 4	4 60

Poslano.

455

Jemljemo si čast, naznaniti čč. sobratom, da naš pooblaščenec prečastni gosp. Dijoniz Guzmios ravnokar potuje po južnih kronovinah, da prečast. gg. duhovnike pouči o »društvu za obnemogle katoliške duhovnike v Avstriji« in da jih povabi k pristopu. Prosimo svoje preč. sobrate, da našega pooblaščenca bratovsko sprejmó, mu popolnoma zaupajo in društvu pridno pristopajo.

Vodstvo društva za obnemogle katol. duhovnike v Avstriji na Dunaji, I., Wipplingerstrasse 30.

644 1-1

Bogu vsegamogočnemu se je dopadlo, našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta, tasta, brata in strica, gospoda

Valentina Premk-a

paznika v deželni prisilni delavnici

po dolgi, mučni bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, danes popoldne ob polu 6. uri v 63. letu njegove dobe k Sebi poklicati.

Pogreb bo v četrtek, dne 3. avgusta ob polu 6. uri popoldne iz hiše žalosti. Cesta na Kodeljevo števil. 1, na pokopališče k sv. Krištofu.

Nepozabni rajnik bodi priporočen v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1899.

Žalujejo ostali.

Posebna naznanila se ne bodo razpošiljala.

DOM IN SVET

Vsebinska 15. zvezka 1899:

Ivan vitez Trnski. (Spisal Janko Barle.) — Ob drobni pesmi (Zložil Jožef Volc) — Kvišku. (Spisal Fr. S. Finžgar. — Dalje.) — Ni kazalo. (Z naših gorá. — Spisal Fr. Kočan.) — S težko vrečo. (Zložil Jožef Volc.) — V Lurdes. (Piše V. Steska.) — Socijalni pomenki. (Piše dr. Ivan Ev. Krek. — Dalje.) — Irenej Frid. Baraga, oče indijanske književnosti. (Priobčil I. L. Burgar. — Konec.) — Književnost: Slovenska, hrvaška. — Glasba. — Razne stvari: Frančišek Peruci. — Na platnicah: Pogovori (Dalje.) — Slike: Ivan vitez Trnski. (Fot. G. & I. Varga.) — Zadnji pozdrav mučenice. (Prizor iz amfiteatra v Rimu. — Slikal Gabrijel Max.) — Hoja na lednik: Sproženo kamenje. — Poleti v hladu. (K. Beneš.) — Pri vodnjaku — Indijansko misijonišče na Beli zemlji. (S slovenskim dušnim pastirjem. — Frančišek Peruci.

Ličila za slamnike v vseh bojah, takoj se sušča, za lastno uporabo, dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 227 6 11-5

Primerno darilo otrokom ob raznih prilikah!

Pomladni Glasi

posvečeni

slovenski mladini.

9. zvezek. — S štirimi slikami.

Uredil in založil

Anton Ratajec.

V Ljubljani. 1899. — Tiskala Katol. Tiskarna.

Cena broširanim 30 kr., v pol platno vezanim 40 kr., v celo platno vezanim 55 kr.

Dobivajo se v semenišču, Katol. Bukvarni. Ničmanu, Gientiniju, Schwentnerju in pri Kraju v Novem Mestu.

Dobé se tudi stari letniki razen I in II.

Primerno darilo otrokom ob raznih prilikah!

Spretnega

odvetniškega koncipijenta

sprejme takoj proti ugodnim pogojem

Dr. Josip Furlan,

odvetnik v Ljubljani.

643 3-1

Slovinci,

pristopajte k

„Naši straži“!

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez izgube, ako hoče prodajati postavne dopuščne srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Österreichischer, Budapest VIII. Deutschgasse 8. 596 10-4

Stanovanje,

pritlično, 3 sobe s pritliklinami, oddá se takoj na Domobranski cesti števil. 1 po nizki ceni. 631 3-3

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiro po najnižjih cenah. 227 37

Št. 734.

Razpis službe.

641 3-1

Pri županstvu na Blokah razpisana je

služba občinskega tajnika

z mesečno plačo 28 gld. in postranskim zaslužkom do 40 gld. na leto. Za tajništvo pri posojilnici določena je plača 100 gld. na leto — za slučaj, da hoče prosilec tudi ta posel prevzeti. Uradni dnevi pri posojilnici so ob nedeljah popoldne.

Prošnje za to službo je vložiti do 20. avgusta t. l. pri županstvu.

Janez Pakiž,

župan.

641 3-1

Dr. Peter Košenina

okrožni zdravnik

v Ljubljani, Sv. Petra cesta števil. 66,

I. nadstropje

prične prakso z današnjim dnem ter ordinuje dopoldne od 9. do 11. ure in eventuelno popoldne od 1. do 2. ure. 638 2-2

Na prodaj sta iz proste roke graščini Amthofen in Melletin pri Lučah na Štajerskem

z vsem posestvom in inventarjem skupno ali na drobno. Posestvo meri 164 oralov in sicer je polja in travnikov 20 oralov, vinogradov 20 oralov, neposekanega gozda 60 oralov, ostalo so vrtovi in pašniki. Cenita se obe posestvi na 65.000 gld.

Natančneje se poizvé pri gospej Fani Jenko - Pa'er, Amthofen, pošta Ehrenhausen pri Lučah (Leutschach) Štajersko. 637 3-3

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranične vloge v tek. računu), obresti od dne do dne po 4 1/2%. Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 2. avgusta.

Skopni državni dolg v notah	100 gld.	35 kr.
Skopni državni dolg v srebru	100	20
Avstrijska zlata renta 4%	118	85
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	05
Ogerska zlata renta 4%	118	80
Ogerska krona renta 4%, 200	96	45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	901	—
Kreditne delnice, 160 gld.	387	40
London vista	120	47 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	75
20 mark	11	74
30 frankov (napoleonidor)	9	54
Italijanski bankovci	44	45
C. kr. cekini	5	66

Dne 1. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	170 gld.	75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	—	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194	75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97	80
Tisinske srečke 4%, 100 gld.	138	75
Dunavske vravnave srečke 5%	129	—
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108	70
Posojilo goriškega mesta	112	—
4% kranjsko deželno posojilo	—	—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96	90
Prijoritete obveznice državne železnice	214	50
južne železnice 3%	167	—
južne železnice 5%	121	—
dolenjskih železnic 4%	99	50

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld.	— kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	160	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20	60
Rudolfove srečke, 10 gld.	28	—
Salmove srečke, 40 gld.	84	25
St. Genois srečke, 40 gld.	84	50
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	—
Ljubljanske srečke	23	50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151	20
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3250	—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	430	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	75	50
Splošna avstrijska stavbinska družba	105	—
Montanska družba avstr. plan.	262	15
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	181	—
Papirnih rubljev 100	126	50

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.